

of sustainable agricultural development // *Scientific Horizons*. 2025. Vol. 28. No. 2. P. 116–128. <https://doi.org/10.48077/scihor2.2025.116>.

3. Мунько А. Ю. Механізми публічного управління повоєнним відновленням сільських територій через призму аграрної політики // *Збірник наукових праць Дніпровського державного аграрно-економічного університету*. 2023. № 6. С. 45–52. <https://dspace.dsau.dp.ua/bitstream/123456789/12261/1/6.pdf>.

4. Шпикуляк О. Г. Ефективність управління аграрним підприємством // *Економіка АПК*. 2005. № 3. С. 22–25.

5. Шпикуляк О. Г., Шеленко Д. І., Бойчук А. В. Стратегічні пріоритети управління формуванням інвестиційного потенціалу розвитку територіальних громад // *Економіка та держава*. 2023. № 7. С. 22–29. <http://srd.pgasa.dp.ua:8080/bitstream/123456789/12028/1/Shelenko.pdf>.

6. Шпикуляк О. Г. Інститут витрат в економічній теорії і практиці господарювання. *Збір. наук. праць. Економічні науки. Серія: економічна теорія та економічна історія*. 2008. Вип. 5(19), ч. 2. С. 323–329.

УДК 631/635:631.9

JEL Classification: Q10, Q18

DOI: <https://doi.org/10.64076/eecsr250831.16>

Семенченко О. Л.,

канд. с.-г. наук, доцент,

доцент кафедри селекції і насінництва,

Дніпровський державний аграрно-
економічний університет, м. Дніпро

ШЛЯХИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ КРИЗИ СЬОГОДЕННЯ

Головною функцією економіки сільського господарства є виробництво продуктів, що задовольняють потреби людей для їх нормальної життєдіяльності.

Забезпечення продовольством країни є основним чинником національної безпеки, а сільське господарство – один з найризикованіших видів діяльності.

Фундаментом агросектору України є сільськогосподарські угіддя, тому в пріоритеті раціональне використання їх потенціалу.

За умов воєнного стану в країні економіка переживає глибоку кризу, пов'язану зі значним скороченням посівних площ, перерозподілом

виробництва, зокрема неможливість нормального функціонування через зруйновану інфраструктуру, відсутність логістики, брак трудових ресурсів, труднощі збуту продукції (відсутність контакту виробника зі споживачами та переробними підприємствами).

Економічний розвиток за воєнного стану є надскладним, однак ефективність використання обмежених, але наявних ресурсів має першочергове значення у функціонуванні сільського господарства, як критично важливої галузі економіки за даних умов.

Додатковими ресурсами, що підтримують аграріїв сьогодні, є гранти, кредити, гуманітарна допомога на розвиток економіки агросектору, який за умов, що склалися наразі, є довготривалим процесом, що вимагає планування та співпраці різних суб'єктів, внаслідок чого відбулася зміна структури економіки під впливом факторів сьогодення, яка сприяє розвитку нових галузей, виробництву альтернативних продуктів (через блокаду портів значна кількість вітчизняного зерна була не експортована, тому агропідприємства потерпали від збитків і в подальшому перейшли на вирощування олійних, бавовнику та інших сільськогосподарських культур, що значно простіше реалізувати саме зараз).

Аграрний сектор економіки є специфічним та результати його діяльності значною мірою залежні від природно-кліматичних умов, тому виробники постійно нівелюють від таких негативних впливів, використовуючи доступні, подекуди нетипові методи вирощування овочевих культур, що спираються на науково обґрунтовані технології, зокрема, вирощування овочевих рослин: передпосадкове озонування часнику озимого, як заміна використання хімічних протруювачів у боротьбі з вірусними хворобами та зниженні собівартості виробництва – [1, с.204].

Розроблено та впроваджено у виробництво ефективні малозатратні способи боротьби з вірусними захворюваннями "другого хлібу" – картоплі [2, с.50]; застосовують мульчування насаджень картоплі соломою з доведеною ефективністю даного агроприйому [3, с.317].

Виробники, що мають можливість використання зрошення відновлюють вирощування ранньої картоплі у двоврожайній культурі [4, с.110].

Значний перерозподіл посівних площ під баштаними та вирощування їх у нетипових регіонах (Львівська, Сумська, Закарпатська області), що пов'язано з окупацією та непридатністю земель Херсонщини до ведення сільського господарства [5, с.30].

Ущільнення посівів баштаних рослин для захисту від несприятливих спекотних умов, бінарні посіви [6, с.21].

Таким чином, не зважаючи на складні умови як природного характеру (різка зміна клімату та глобальне потепління) так і техногенного, більшість

сільськогосподарських виробників працюють, докладаючи чимало зусиль для забезпечення продовольчої безпеки України і світу та розвитку економіки агросектору.

Список використаних джерел

1. Пугач С.Г., Завада Л.М., Замур'єв О.О., Кудін Д.В., Опалєв П.О., Мельник А.В., Щербина С.А., Семенченко О.Л. Визначення оптимального режиму озонування посадкового матеріалу озимого часнику. *Проблеми атомної науки і техніки*. Харків, 2021. Вип. 4. С. 204 – 206.
2. О. Мельник, І. Митенко, Н. Духіна, О. Семенченко, О. Вітанов, С. Щербина, С. Даценко, Ю. Зелендін, Н. Чефонова, Д. Іванін. Ефективність боротьби з вірусами картоплі та часнику за допомогою інтерферону. *Український журнал екології*. Мелітополь, Вип. 10 (2). С. 50 – 54.
3. В. Пастухов, О. Могильна, М. Бакум, О. Мельник, І. Грабар, Р. Курученко, М. Крекот, Г. Теслюк, В. Бойко, І. Сисенко. Енергоефективна та екологічно чиста технологія вирощування картоплі під солом'яною мульчею. *Український журнал екології*. Мелітополь, Вип. 10 (1). С. 317 – 324.
4. О Семенченко. Продуктивність картоплі у двоврожайній культурі та повторних овочевих рослин літніх строків сівби на зрошенні дощуванням в умовах північного Степу України. *Вісник Львівського національного аграрного університету. Агрономія*. Вип. 17 (2). С. 110 – 115.
5. Дмитро Юнусов. Урожай 2025 – Херсонщина планує зібрати понад 30000 тонн кавунів. *Журнал Ягідник*. № 2 (42). 2025. <http://www.jagodnik.info/ranni-kavuny-uzhe-na-rynku>.
14. Семенченко О.Л., Заверталюк В.Ф., Богданов В.О. Вирощування кабачка за ущільнених посівів. *Вісник Уманського НУС*. 2019. № 1. С. 21–25.